

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 27/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 CoE 158/2006 z 28. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. K. M. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2007 doručená sťažnosť Ing. Mgr. K. M., Košice (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietal porušenie svojich práv podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 CoE 158/2006 z 28. marca 2007.

Zo sťažnosti a z príloh vyplýva, že na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie doručeného sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi 6. marca 2000 bol sťažovateľ 16. marca 2000 poverený Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) na vykonanie exekúcie na vymoženie peňažnej pohľadávky od obchodnej spoločnosti E., s. r. o., ako povinného (ďalej len „povinný“). Exekučné konanie bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. Er 999/00 a sťažovateľ ako súdny exekútor ho viedol pod sp. zn. Ex 248/00.

V priebehu exekučného konania bol povinný vymazaný z príslušného obchodného registra z dôvodu, že uznesením krajského súdu č. k. 3 K 40/04-63 z 26. júla 2005 bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok povinného pre nedostatok majetku. Výmazom z obchodného registra došlo k zániku povinného.

Okresný súd z uvedených dôvodov svojím uznesením sp. zn. Er 999/00, Ex 248/00 zo 6. novembra 2006 exekúciu vedenú proti povinnému vyhlásil za neprípustnú, exekučné konanie zastavil a sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov exekučného konania.

Sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu zo 6. novembra 2006, a to proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania.

Krajský súd svojím uznesením č. k. 2 CoE 158/2006-30 z 28. marca 2007 odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu zo 6. novembra 2006 potvrdil a nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ namietal porušenie ním označených práv uznesením krajského súdu z 28. marca 2007 a uviedol: *„Je nesporné, že sťažovateľ, súdny exekútor, vykonával v exekučnom konaní od podania návrhu exekučnú činnosť. V priebehu exekúcie vznikli trovy exekúcie dvojitého druhu, a to odmena exekútora a hotové výdavky...“*

Podľa ustanovenia § 196 Exekučného poriadku, exekútorovi za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí odmena – náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času...

Z citovaného znenia ustanovenia § 196 vyplýva, že exekútorovi patrí za výkon exekučnej činnosti odmena – náhrada výdavkov a náhrada za stratu času vždy a zákon o súdnych exekútoroch v žiadnom zo svojich ustanovení nepripúšťa z tohto ustanovenia výnimku, ani nijakým spôsobom nezužuje nárok na odmenu exekútora, v niektorých prípadoch. Je teda nesporné, že Zákon o súdnych exekútoroch priznáva súdnemu exekútorovi právo na odmenu za výkon exekučnej činnosti vo výške, ktorá je stanovená vo vykonávacom predpise. Ak odvolací súd v napadnutom rozhodnutí rozhodol o tom, že súdnemu exekútorovi náhradu trov konania nepriznáva, nepriznal mu tým ani právo na odmenu za výkon exekučnej činnosti, ktoré mu však Zákon o exekútoroch priznáva a ktorá mu nesporne patrí.

Je nepochybné, že v predmetnej veci odmenu nemohol zaplatiť povinný, keďže povinný neexistoval a preto bolo povinnosťou súdu rozhodnúť o trovách exekúcie spôsobom, ktorým by neporušil ustanovenie § 196 a tým aj základné práva sťažovateľa...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho označených práv uznesením krajského súdu z 28. marca 2007, zrušil predmetné uznesenie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zakázal krajskému súdu pokračovať v porušovaní jeho označených práv. Zároveň navrhol, aby mu bola priznaná úhrada trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Sťažovateľ ako súdny exekútor viedol exekučné konanie o vymoženie peňažnej pohľadávky oprávneného od povinného. V priebehu exekučného konania došlo k zániku subjektu povinného bez právneho nástupcu, a preto okresný súd exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekučné konanie zastavil svojím uznesením zo 6. novembra 2006. Okresný

súd zároveň rozhodol o nepriznaní náhrady trov exekučného konania sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi.

Na základe sťažovateľom podaného odvolania proti uzneseniu okresného súdu zo 6. novembra 2006, a to proti výroku o trovách konania súdneho exekútora, krajský súd svojím uznesením z 28. marca 2007 uvedené uznesenie okresného súdu potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho práv podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru a podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy došlo uznesením krajského súdu z 28. marca 2007 tým, že krajský súd nevyhovel odvolacím dôvodom sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie okresného súdu o nepriznaní náhrady trov exekučného konania sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi. Podľa sťažovateľa najmä s poukazom na ustanovenie § 196 Exekučného poriadku bolo namieste mu tieto trovy priznať voči oprávnenému, keď povinný už ako subjekt práva zanikol, a preto ich nemohol znášať.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom všeobecného súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení, hodnotením skutkového stavu a právnym názorom vo veci sťažovateľa.

Sťažovateľ však napriek uvedeným dôvodom namietal len porušenie svojich práv podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ktoré sú hmotnoprávneho charakteru. V sťažnosti nenamietal porušenie ústavnoprocených princípov súdneho konania zakotvených v čl. 46 až 48 ústavy postupom a rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd je viazaný návrhom sťažovateľa a v dôsledku tejto viazanosti mu neprináleží v prípade sťažovateľa preskúmanie možnosti porušenia ústavnoprocených princípov súdneho konania zakotvených v čl. 46 až 48 ústavy, keď ich porušenie sťažovateľ nenamietal.

Podľa svojej stabilizovanej judikatúry ústavný súd (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Napriek uvedenému ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že napadnuté uznesenie krajského súdu sa nevyznačuje prvkami arbitrárnosti. Krajský súd sa vysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľa, s ktorými sa však nestotožnil, keď uviedol:

„Podľa § 196 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení do 31. 1. 2002 za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení do 31. 1. 2002 náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 203 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení do 31. 1. 2002, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súď však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 197 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. pravidlom je, že trovy exekúcie znáša alebo nahrádza povinný, pokiaľ nenastane výnimočná situácia,

že ich nahrádza oprávnený. Takúto situáciu predpokladá ust. § 203 zák. č. 233/1995 Z. z., podľa ktorého, ak dôjde k zastaveniu exekúcie môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však musí uvážiť, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. V takomto prípade oprávnený nahrádza aj trovy v ust. § 196 súdnemu exekútorovi. Rozsah tejto povinnosti na náhradu je daný rozsahom procesného zavinenia oprávneného, ktoré viedlo k zastaveniu exekúcie...

Nemožno súhlasiť s názorom súdneho exekútora v odvolaní, že súd mal povinnosť priznať mu náhradu trov exekúcie voči oprávnenému. Pri rozhodovaní o tom, či oprávnený zaviniť zastavenie exekúcie je nutné vychádzať z toho, že nárok na náhradu trov exekúcie je nárokom, ktorý má základ v ustanoveniach práva procesného a nie v ustanoveniach práva hmotného. Preto tiež o tom, či oprávnený zaviniť, že konanie muselo byť zastavené možno uvažovať len z hľadiska procesného a posudzovať ho podľa procesného výsledku. Samotnú skutočnosť, že došlo k výmazu povinného z obchodného registra nemožno z vyššie uvedených hľadísk považovať za zavinenie oprávneného...“

Ústavný súd je toho názoru, že v príčinnej súvislosti so sťažovateľom namietaným uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu bol postup krajského súdu, ako aj jeho rozhodnutie plne v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku a príslušných vykonávacích predpisov.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70), v ktorom bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej

profesie (citované v prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2008